Człowiek i zwierzęta

„Kto jest okrutny w stosunku do zwierząt, ten nie może być dobrym człowiekiem”
Cyt. Perdzyńska Janina

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

DOKUMENTY ZWARTE

* Altmann Horst. **Rośliny trujące i zwierzęta jadowite.** -- Warszawa : "Multico", 1993.

* Dobrzańska Bożena M., Dobrzański Grzegorz, Kiełczewski Dariusz. Ochrona środowiska przyrodniczego. -- Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009.
Zawartość publikacji podzielono na 5 głównych działów dotyczących m.in.: podstawowych pojęć i problemów ochrony środowiska, stanu środowiska na świecie i w Polsce, cech współczesnego kryzysu ekologicznego, problemów środowiskowych, a także przyczyn degradacji środowiska i działalności na rzecz jego ochrony. Ostatni rozdział poświęcono humanistycznym aspektom ochrony środowiska.

* Dreyer Eva, Dreyer Wolfgang. **Las** . -- Warszawa : "Multico", 1995.

* **Encyklopedia :zwierzęta : ssaki, ptaki, gady, płazy** / aut. George W. Archibald et al.]. -- Warszawa : "Elipsa", 1996.

* Huszcz Mirosław. **Nastolatki hodują rośliny i zwierzęta**. -- Warszawa : Państ. Wydaw. Ekonomiczne, 1990.

* Jarosz Stanisław. **Hodowla zwierząt futerkowych**. -- Warszawa ; Kraków : Wydaw. Naukowe PWN, 1993.

* **Jeziora i mokradła**. -- Warszawa : "Delta" : "Świat Książki", [1998].

* Kolbuszewski Jacek. **Ochrona przyrody a kultura**. -- Wyd. 2 popr. -- Wrocław : Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej, 1992.

* **Kompendium wiedzy o ekologii** / pod red. Jana Strzałko i Teresy Mossor-Pietraszewskiej; aut. Lubomira Burchardt [et al.].--Wyd. 3, dodr. 2. -- Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2006.

* Lejman Jacek. **Ewolucja ludzkiej samowiedzy gatunkowej : dzieje prób zdefiniowania relacji człowiek - zwierzę.** -- Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Sklodowskiej, 2008.

* Machos-Nikodem Marzena. **Dogoterapeutyczny program polisensorycznej stymulacji porozumiewania się : poradnik dla logopedów, dogoterapeutów i nauczycieli wykorzystujących terapię kontaktowa w pracy z dziećmi z dysfunkcjami rozwojowymi.** -- Warszawa : Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, 2007.
Wyjaśniono pojęcia związane z dogoterapia, omówiono założenia i poszczególne rodzaje ćwiczeń z dziećmi z rożnymi rodzajami zaburzeń w porozumiewaniu się, ćwiczeń, podczas których wykorzystywano obecność psa. Pies ułatwia: nawiązanie kontaktu dotykowego dziecka z terapeuta, poznawanie przez dziecko budowy ciała, uczenie się znaków komunikacji wspomaganej i alternatywnej, usprawnianie narządów artykulacyjnych, uczenie się czytania. Punktem wyjęcia dla proponowanych ćwiczeń był program A. Popławskiej "Pies - przyjaciel i terapeuta".

* **Program Operacyjny - Infrastruktura i Środowisko 2007 - 2013 : Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013** /[dokument oprac. zespół w składzie: Justyna Antolak-Szymanska et al.]. -- Warszawa : Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2008.

* Obszary chronione w Polsce / Małgorzata Walczak i in. ; Instytut Ochrony Środowiska. -- Wyd. 3 zaktual. i uzup. -- Warszawa : Instytut Ochrony Środowiska, 2001.

* Stankiewicz Maria, Wawrzyniak-Kulczyk Maria. **Poznaj, zbadaj : chroń środowisko, w którym żyjesz.** -- Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997.

* Stichmann Wilfried. Kretzschmar Erich. **Zwierzęta** . -- Warszawa : Multico Oficyna Wydawnicza, cop. 1998.

* Symonides Ewa. **Ochrona przyrody.** -- Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, cop. 2007. + dysk optyczny (CD-ROM).

* Tolman Edward. **Zachowanie celowe u zwierząt i ludzi**. -- Warszawa : Wydaw. Nauk. PWN, 1995.

* Wolański Napoleon. **Ekologia człowieka :podstawy ochrony środowiska i zdrowia człowieka. T. 1,Wrazliwosc na czynniki środowiska i biologiczne zmiany przystosowawcze**. -- Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.

* Wolański Napoleon. **Ekologia człowieka :podstawy ochrony środowiska i zdrowia człowieka. T. 2, Ewolucja i dostosowanie biokulturowe.** -- Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.

* **Wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem Downa : teoria i praktyka** /pod red. Bogusławy Beaty Kaczmarek. -- Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls" : na zlec. firmy Program Rozwoju Komunikacji MAKATON, 2008.
Zbiór artykułów prezentuje zagadnienia związane z aspektem medycznym zespołu Downa, aspektem językowym i poznawczym oraz aspektem psychospołecznym i edukacyjnym (m.in. hipoterapia). Publikacja omawia również tematykę wspierania rodziny, relacje rodziców o dzieciach z Downem oraz samych dzieci o swoich doświadczeniach i marzeniach.

* **Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem** /pod red. nauk. Ewy Pisuli i Doroty Danielewicz. -- Wyd. 2. -- Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008.
Kontynuacja pracy "Terapia i edukacja osób z autyzmem. Wybrane zagadnienia". Książka zawiera zbiór artykułów dotyczących zarówno efektów terapii dzieci z autyzmem, jak tez przedstawia zastosowanie metod behawioralnych w pracy z osobami z autyzmem. Wśród metod uzupełniających i alternatywnych omówiono "Czas podłogowy", metodę Opcji, biblioterapię, dogoterapie, hipoterapię, ułatwioną komunikacje. W ostatnim rozdziale zwrócono uwagę na behawioralne podejście do rozwijania u osób dorosłych umiejętności niezbędnych w życiu oraz propozycje tworzenia ośrodków łączących funkcje terapeutyczne z warsztatem terapii zajęciowej.

* **Wyspy.** -- Warszawa : "Delta" : "Świat Książki", [1997] .

* Zimmer Ute E., Handel Alfred. **Przewodnik do rozpoznawania roślin i zwierząt na wycieczce .** -- Warszawa : "Multico", 1993.

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

* Duda E., Jarosik E. **Niezwykły doktor Jan Dolittle : konkurs dla uczniów klas II na temat książki H. Loftinga Doktor Dolittle i jego zwierzęta** // Biblioteka w Szkole. 2006, nr 6, s. 8-9.

* Dunphy Susan, Holden Penelope, Ings Raymond. Dbamy o zwierzęta : materiały do nauczania języka polskiego, matematyki i środowiska. -- Bydgoszcz : Schronisko dla Zwierząt w Bydgoszczy, cop. 1993.

* Franczyk Anna, Krajewska Katarzyna, Skorupa Joanna. **Animaloterapia : Program Przedszkolnego Klubu Animals "Cztery Łapy"**. -- Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2007.
Opisano program Klubu Animals "Cztery łapy" powstały w przedszkolu integracyjnym przy współpracy z Fundacja "Ama Canem". Zawarto rys historyczny dotyczący animaloterapii. Wyjaśniono, na czym polega dogoterapia i felinoterapia (terapia z udziałem kotów). Podano cele animaloterapii, do jakiego odbiorcy jest skierowana oraz zasady funkcjonowania Klubu Animals. Wyjaśniono zasady współpracy z rodzicami oraz ze środowiskiem lokalnym. Omówiono działania edukacyjne i treści programowe związane z tym rodzajem terapii. Zwrócono uwagę na akty zawarte w Światowej Deklaracji Praw Zwierząt. Zaakcentowano potrzebę bezpieczeństwa w czasie zabawy ze zwierzętami. Przedstawiono przykładowe scenariusze zajęć.

* **Ekologiczny projekt w kompetentnej szkole, czyli O szkolnych projektach ochrony lokalnej przyrody realizowanych w ramach Kampanii "Szkoły dla Przyrody**" / pod red. Marka Kaczmarzyka. -- Bystra : Poradnia na Rzecz Wszystkich Istot, cop. 2010.
Publikacja zawiera opisy projektów realizowanych w ramach kampanii "Szkoły dla przyrody", mającej na celu ochronę lokalnych wartości przyrodniczych.

* Gąsior M. **Prawna ochrona przyrody w Polsce : II nagroda Konkurs przyrodniczy dla kl. IV szkoły podstawowej biologia - konkursy. olimpiady.** // Biologia w Szkole. 2003, [nr] 2, s. 86-88.
Konspekt lekcji. Zapoznanie uczniów z prawnymi regulacjami dotyczącymi ochrony przyrody.

* Gobis Ewa, Grychta Lidia. **Chemia z ochrona środowiska w klasach I-III gimnazjum :program nauczania uwzględniający elementy edukacji ekologicznej i prozdrowotnej.** -- Rumia : Wydaw. Pedagogiczne Operon, 2002.

* Gołębiewska M. **Zwierzęta z warzywnego ogrodu** // Wychowanie w Przedszkolu. 2010, nr 9, s. 53.
Wykonywanie zwierzątek z warzyw. Konspekt zajęć plastyczno-technicznych.

* Gucwińska H. **Papugi** // Wychowanie w Przedszkolu. 1997, nr 5, s. 272-274.
Wychowanie przedszkolne - materiały pomocnicze dla nauczycieli. Wychowanie przedszkolne -ogród przedszkolny, kącik przyrody.

* Kaliska Zofia. **Scenariusze teatrzyków dla przedszkoli.** -- Białystok : Wydawnictwo Printex, 2011.
Scenariusze dziecięcych przedstawień teatralnych mogą być wykorzystywane zarówno w szkolnych teatrzykach jak i na lekcjach języka polskiego. Ogółem jest ich ok. 30. Treść przedstawień ma charakter okolicznościowy bądź tematyczny, a zarazem edukacyjny. Oto niektóre z nich: Zima, Wiosna, Zwierzęta w domu i na potworku, Teatrzyk geograficzny, Fragmenty miedzy dialogami, oznaczone kursywa i zebrane w nawias maja ułatwić interpretacje dialogów i tekstów. Dodatkowo, każdy scenariusz poprzedzony jest opisem wstępnym.

* Kaliska Zofia, Jacewicz Beata. **Scenariusze szkolnych przedstawień teatralnych : dla szkół podstawowych.** Białystok : Wydawnictwo PRINTEX, 2010.
M. In.: Zima. Wiosna. Lato. Jesień. Zwierzęta w Ogrodzie Zoologicznym. Zwierzęta w domu i na podwórku. Zwierzęta w lesie. Teatrzyk geograficzny. Pani Wiosna.

* Kąkol Jan Andrzej. **Edukacja ekologiczna w szkole podstawowej : ścieżka międzyprzedmiotowa.** -- Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2002.

* Kołodziejczyk A. **Ochrona przyrody : o nauczaniu słownictwa** // Języki Obce w Szkole. 2005, nr 2, s. 73-78.
Korelacja wiedzy z ochrony środowiska na lekcjach języka niemieckiego w gimnazjum. Sprawozdanie z cyklu lekcji.

* Kurkowska W. **Chodźmy do lasu** // Życie Szkoły. 2005, nr 4, s. 45[237]-48[240].
Scenariusz inscenizacji związany z ochroną przyrody.

* Musiał J., Kubik H. **Turniej wiedzy przyrodniczej "Bociany - polskie ptaki"** // Biologia w Szkole. 2006, nr 3, s. 38-41.
Program przygotowany dla dzieci w wieku 6-11 lat. Dostosowany do możliwości dzieci z poszczególnych klas. Program zakończony jest turniejem - etap I, II, III. Zestaw pytań i odpowiedzi do turnieju.

* Nowak Lesława, Potocka Bożena. **Ekologia i ochrona środowiska : podręcznik do biologii w gimnazjum. Cz. 3**. Kielce : "MAC Edukacja", cop. 2005.
* Preibisz-Wala K. **Niepojęty świat zwierząt - dlaczego zwierzęta różnią się od siebie?** // Biologia w Szkole. 2012, nr 1, s. 38-42.
Scenariusz lekcji przyrody dla klas IV-VI.

* **Ptaki drapieżne : scenariusze zajęć lekcyjnych** /[aut. tekstu Dariusz Anderwald [et al.] ; red. Anna Rodziewicz. -- Olsztyn : Komitet Ochrony Orłów, 2002.
Zawiera: Poznajemy ptaki drapieżne ; Biologia ptaków drapieżnych ; Zagrożenia i ochrona ptaków drapieżnych ; Drapieżniki i ludzie - zajęcia w oparciu o dramę i inscenizacje ; Terenowe rozpoznawanie ptaków drapieżnych - propozycje aktywnych działań dla uczniów.
* Rechnio-Kołodziej B. **Zwierzęta z wiejskiego podwórka : (ćwiczenia utrwalająco – sprawdzające**) // Wszystko dla Szkoły. 2009, nr 3, s. 20.
Artykuł zawiera test sprawdzający wiadomości.

* Ten **piękny, tajemniczy świat : edukacja ekologiczna w przedszkolu** /red. Teresa Gałczyńska. -- Warszawa : Centrum Informacji o Środowisku UNEP/GRID, 1997.
* Tomasiak M. **Konkursy tematyczne : z wykorzystaniem fragmentów literatury dziecięcej** // Życie Szkoły. 2008, nr 8, s. 26-29.
Propozycja konkursu na etapie edukacji wczesnoszkolnej, sprawdzającego znajomość treści lektur. Przewodnim tematem konkursu są zwierzęta.

* Umiński Tomasz. **Ekologia, środowisko, przyroda : podręcznik dla szkół średnich**. -- Wyd. 4. -- Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1999.

* Wojtczak K. **Scenariusze zajęć**. // Życie Szkoły. 2000, nr 5, s. 282-286.
Opieka nad zwierzętami.

CZASOPISMA

* Basak D., Kubiak K. **Anatomia i fizjologia wzroku.** Cz. 1 // Biologia w Szkole. 2008, nr 5, s. 21-34.
Jak działa oko ludzkie (budowa, charakterystyka poszczególnych części oka, co się dzieje, gdy światło wpada do oka?). Jak widzą świat niektóre owady (mrówki, pszczoły, motyle), zwierzęta (koty, psy) oraz ptaki.

* **Bezpiecznie wśród zwierząt** // Bliżej Przedszkola. 2009, nr 11, s. 56.
Uczenie dziecka bezpiecznego zachowania wobec nieznanego psa.

* Bęben H., Rokicka M. **Przyroda wokół nas** // Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane. R. 45,nr 4 (1999/2000), s. 38-46.
Konspekty lekcji. Kwiecień cały w kwiatach. Wiosenne Prace. Co rośnie? Jak żyje przyroda? Ochrona przyrody jest naszym obowiązkiem.

* Borsuk P. **Czy mogą nam pomóc ptaki? : projektowanie obserwacji przyrodniczych** // Biologia w Szkole. 2008, nr 1, s. 5-15.
Artykuł dostępny w Internecie. Doświadczenia, badania i obserwacja życia ptaków zimowych jako sposób na motywowanie uczniów do doskonalenia logicznego, koncepcyjnego i kreatywnego myślenia oraz rozumienia problemów przyrodniczych.

* Borsuk P. **"Niedźwiedzie" Antarktydy i nie tylko** // Biologia w Szkole. 2011, nr 3, s. 24-28.
Artykuł dostępny w Internecie. Charakterystyka wybranych gatunków zwierząt zamieszkujących Antarktydę.

* Borsuk P. **Życie między lodowcami** // Biologia w Szkole.2009,nr 2, s.14-24.
Wyspa Króla Jerzego - roślinność, zwierzęta.

* Chyrowicz B. **Cierpienie ludzi - cierpienie zwierząt** // Znak. 2008, nr 6, s. 59-72.
Rozważania na temat znoszenia i zadawania bólu i cierpień przez człowieka. Ból i cierpienia, jakie dotykają zwierzęta ze strony ludzi. Sens religijny cierpienia. "Zwierzęce cierpienie" w wyobrażeniu człowieka. Moralna dopuszczalność zabijania zwierząt dla korzyści ludzi.

* Dudo A., Berk B. **Czy znasz zwierzęta chronione w Polsce**? // Biblioteka w Szkole. 1995, nr 1-2, s.32.

* Klimowicz E. **"Ludzie i zwierzęta białych lądów z Grenlandii" : zajęcia z cyklu "Zima z książką"** (Z warsztatu metodyka) // Poradnik Bibliotekarza. 2011, nr 1, s. 38-40.
Zajęcia w bibliotece publicznej przeznaczone dla przedszkolaków.

* Maleszak K. **Potwory z morskich głębin** // Biologia w Szkole. 2009, nr 6, s. 38-45.
Zwierzęta zamieszkujące głębiny oceanów. Oazy hydrotermalne. Doliny ryftowe.

* Parczewska T. **Dzieci i zwierzęta** // Wychowanie w Przedszkolu. 2009, nr 6, s. 33-36.
Rola zwierząt w procesie socjalizacji dzieci w wieku przedszkolnym. Zalety posiadania zwierząt domowych. Dlaczego dzieci dokuczają zwierzętom. Zadania przedszkola w kształtowaniu pozytywnego stosunku dzieci do zwierząt.

* Perzyńska J. **Dokarmiamy ptaki** // Życie Szkoły.2005,nr 1,s.19-22.

* Prus-Wiśniewska H. **Bezpiecznie za progiem domu i przedszkola** // Wychowanie w Przedszkolu. 2008, nr 5, s. 32-37.
Przekazywanie dzieciom podstawowych wiadomości o ruchu drogowym i utrwalanie prawidłowych zachowań na drodze i ulicy. Bezpieczne przebywanie dziecka poza domem - osoby nieznajome, miejsca zabaw, zwierzęta, warunki atmosferyczne.

* Sowa K. **Zajęcia edukacyjne i pedagogiczne z udziałem zwierząt** // Wszystko dla Szkoły. 2009, nr 5, s. 10-11.
Autorka przedstawia poglądy prof. Reinholda Berglera oraz dr Anke Prothmann. Przykłady instytucji w Polsce, które prowadzą zajęcia z udziałem zwierząt.

* Spring B. **Mrówki w lesie** Cz. 1 // Zielona Planeta. 2002, nr 1, s. 11-12.
Mrówki pomocne w utrzymaniu równowagi ekosystemu leśnego, a mrówki szkodniki.

* Tatomir T. **Ochrona zwierząt cyrkowych** // Zielona Planeta. 1999, nr 1, s. 19.

* Wolski J. **Ochrona przyrody w Polsce w świetle prawa międzynarodowego.** // Geografia w Szkole. 2001, nr 4, s. 195-206.

* Wolski J. **Ochrona przyrody w Polsce. Formy ochrony przyrody w świetle polskiego prawa** // Geografia w Szkole. 2000, nr 2/3, s.102-113.

FILMY

* **Olbrzymy Buddy** / Michael Hacking
  Film ukazuje rolę słoni w dziejach Sri Lanki.

* **Planeta śmieci** / Scen. Piotr Janczarski; reż. Grzegorz Pacek.
  Sześcioodcinkowy popularnonaukowy program cykliczny mający na celu podniesienie proekologicznej świadomości w odniesieniu do odpadów komunalnych.

* **Ptakolub** / program przygotował Gerard Sawicki
  Edukacja przyrodnicza i ekologiczna. Biologia. 11 filmów o skrzydlatych współmieszkańcach Ziemi, swobodnie unoszących się w powietrzu.

* **Wyspa** / Manfred Corrine.
  Sztucznie usypana wyspa na Dunaju w Wiedniu, na której pojawiły się przedstawiciele dzikiej przyrody, jak np. kuna domowa, bóbr, królik.

* **Zając i słońce** / Waltrand Paschinger, Franz Hafnem.
  Film ujawnia rzeczywisty związek zająca ze słońcem.

Opracowała Grażyna Hrebeniuk, Justyna Krzyszczuk